

Huvudman

Botkyrka kommun
medborgarcenter@botkyrka.se

Beslut

Datum 2026-02-09

Dnr SI 2025:9642

Sida **1 (9)**

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan S:t Botvids gymnasium i Botkyrka kommun

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Botkyrka kommun att senast den **11 maj 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande extra anpassningar och särskilt stöd samt rätten att gå om en kurs. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Botkyrka kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Botkyrka kommun ska vidta följande åtgärder

Extra anpassningar och särskilt stöd

1. Se till att lärare sätter in extra anpassningar för elever som befaras att inte uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. Se även till att rektorn genomför en uppföljning och analys av lärarnas och elevhälsans arbete med extra anpassningar samt att alla elever ska få sina extra anpassningar tillgodosedda. Detta arbete ska dokumenteras. Huvudmannen ska inkomma med en redogörelse för uppföljning, analys och eventuella beslut om åtgärder (2 kap. 10 §, 3 kap. 5 § och 4 kap. 4 § skollagen).
2. Se till att, för varje anmälan om behov av särskilt stöd för en elev som inkommer till rektorn, rektorn eller den som rektorn delegerat ansvaret, startar en utredning. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit under perioden den 9 februari till och med den 11 maj 2026 och vilket datum en utredning har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 § skollagen).
3. Se till att det fattas ett beslut om att inte utarbeta ett åtgärdsprogram för de elever där utredningen om särskilt stöd inte visat att det finns ett behov av särskilt stöd. Rektorn ska

dokumentera för vilka elever sådana beslut fattats under perioden den 9 februari 2026 fram till den 11 maj 2026. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 9 §§ skollagen).

Rätten att gå om en kurs

1. Se till att alla elever, som inte har fått lägst betyget E på en eller flera kurser, får informationen om rätten att gå om en eller flera kurser. Detta avser beslut om betyg för elever i år 2 och år 3 fattade höstterminen 2025 och senare. Redovisa skriftligt hur denna information gått till senast den 11 maj 2026 (9 kap. 1 och 5 §§ gymnasieförordningen [2010:2039]; Läroplan för gymnasieskolan [2011:144], nedan LGY 11, 1. Rättigheter och skyldigheter).
2. Se till att elever som vill gå om en eller flera kurser och som har rätt till det, får möjlighet att gå om kursen eller kurserna. Dokumentera hur många elever som önskat gå om en kurs under perioden den 9 februari 2025 till den 11 maj 2026 och hur många beslut som fattats om att elever ska få gå om kurser under samma period. I de fall ingen elev har önskat att gå om en kurs ska detta dokumenteras. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (9 kap. 1 och 5 §§ gymnasieförordningen 2010:2039).

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2025:9642) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2025 inlett en tillsyn av S:t Botvids gymnasium i Botkyrka kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid S:t Botvids gymnasium följer gällande bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd samt rätten att gå om en kurs.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, mentorer, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 2 december 2025 och 5 december 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat betygskataloger och

åtgärdsprogram. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Extra anpassningar

I intervjuer med elever, lärare, mentorer, elevhälsa och rektorn framkommer att lärare ger stöd och extra anpassningar under lektionerna. Flera elever säger att lärarna är mycket engagerade och hjälpsamma mot eleverna. Vidare uppger eleverna att de får det stöd de är i behov av och att det finns hjälpmedel i klassrummet.

Lärare och mentorer uppger att det finns ett stort behov av extra anpassningar på skolan och att extra anpassningar i stor utsträckning ges på gruppnivå. Lärare och mentorer ger exempel på extra anpassningar som de ger elever såsom igångsättning, tydliga instruktioner och regelbundna avstämningar. Lärarna uppger vidare att eleverna har tillgång till uppläsningstjänst och andra hjälpmedel.

Flera lärare uppger i intervju att de inte alltid kan ge de extra anpassningar eleverna har behov av. Skälet till detta uppges av lärare bero på att det är stora klasser med många elever som har behov av extra anpassningar och att det saknas resurser. Lärarna uppger exempelvis att flera elever är i behov av igångsättning, vilket i en klass med över 30 elever inte alltid kan tillgodoses. En annan lärare uppger att hen har elever som läser olika kurser i engelska under samma lektion och att behovet av elevernas extra anpassningar är så stort att stöd i form av extra anpassningar inte alltid kan ges under lektionerna.

I en intervju med en lärare framkommer att en elev har behov av extra anpassning i form av igångsättning. Läraren befärar att eleven inte kommer att nå betygsriterierna som minst ska uppnås och kan inte alltid ge den extra anpassningen eleven är i behov av.

Elevhälsan uppger att stöd i form av extra anpassningar inte kan tillgodoses i klasser med många elever. I intervju med rektorn delar hon bilden av att det finns ett stort behov av extra anpassningar på skolan. Rektorn uppger att skolan inte har mer resurser än vad skolan har tilldelats och att hennes bedömning är att elevernas behov av extra anpassningar inte alltid kan tillgodoses.

Anmälan om utredning av särskilt stöd

Lärare, mentorer och elevhälsa uppger att elever som befaras inte nå betygskriterierna anmäls för att tas upp på möten med elevhälsan. Lärare uppger att elever även tas upp på arbetslagsmöten där diskussioner om elever förs tillsammans med specialpedagog. Lärare uppger vidare att enligt skolans rutin ska mentorn anmäla en elev till elevhälsan men att läraren även kan vända sig direkt elevhälsan. Elevhälsan uppger att anmälan inkommer vid de återkommande mötena i elevhälsan. Elevhälsan uppger vidare att lärare väntar med att anmäla elever vilket uppmärksammas när eleverna ska skriva nationella prov.

Rektorn uppger i intervju att en elev kan anmälas "formlöst" och att detta kan ske på flera olika sätt. Anmälan kan exempelvis ske genom att en elev tas upp i vid ett arbetslagsmöte, att lärare tar kontakt med specialpedagog eller att läraren anmäler till elevhälsan direkt.

Starta utredning om särskilt stöd

Mentorerna uppger att när en elev anmälts till elevhälsan så startas en utredning om särskilt stöd och diskussioner förs exempelvis om eleven ska få reducerat program. Elevhälsan uppger att rektorn har delegerat till biträdande rektorn att fatta beslut om att starta utredning om särskilt stöd. Elevhälsan uppger vidare att när en elev anmälts diskuterar representanter för elevhälsan vilket stöd eleven kan behöva och huruvida eleven är mottaglig för stöd. Rektorn uppger att samråd sker med elevhälsan när en utredning om särskilt stöd startas.

Rektorn kan inte svara på om skolan alltid startar en utredning om särskilt stöd för de elever som inte fått godkänt betyg. Som skäl uppger rektorn att om en utredning om särskilt stöd startades varje gång en elev anmäls skulle utredningsresurser läggas på att administrera stödet i stället för att ge elever ett faktiskt stöd. Biträdande rektorn uppger att alla signaler kartläggs av skolan men att utredningarna försvåras av att elever inte deltar i en utredning eller av faktorer utanför skolans kontroll som inte har att göra med elevens kunskaper.

Skolinspektionen har vid intervjuer med lärare, mentorer, elevhälsa och rektorn gått igenom ett urval av elevexempel som valts ut utifrån en granskning av betygskataloger. Samtliga elever har i en eller flera kurser fått betyget F. Av intervjuer med lärare, elevhälsa och rektorn framkommer att en namngiven elev anmälts till elevhälsan då lärare befarar att eleverna

inte kommer att nå betygskriterierna trots att läraren satt in extra anpassningar. För den namngivna eleven har en pedagogisk kartläggning påbörjats men rektorn uppger att den inte har fokus på studiesvårigheter utan sker inom ramen för utredning om frånvaro.

Fatta beslut om att inte utarbeta åtgärdsprogram efter avslutad utredning

Av informationsinhämtningen framgår att det finns sex aktiva åtgärdsprogram för elever vid de nationella programmen. Vid intervju med elevhälsan framgår att det finns sex pågående utredningar om särskilt stöd på skolan.

Elevhälsan och rektorn uppger att när en utredning om särskilt stöd avslutas så fattas beslut om att utarbeta ett åtgärdsprogram. Rektorn uppger vidare att hon formellt inte fattar beslut om att inte utarbeta ett åtgärdsprogram för de elever som inte anses vara i behov av särskilt stöd.

Utformning av åtgärdsprogram

Skolinspektionen har granskat två åtgärdsprogram vid skolan vilka avser elever som går på ett nationellt gymnasieprogram. Av åtgärdsprogrammen framgår vilka behov av stöd eleven har, vilka åtgärder som beslutats, vem som är ansvarig för genomförandet av åtgärderna och när utvärdering ska ske. Vidare framgår det huruvida elev medverkat, och för det fall det rör underårig elev, om vårdnadshavare medverkat i utredningen.

Av inkommen kompletterande dokumentation framgår att åtgärdsprogram beslutas av biträdande rektorn och förses med en överklagandehänvisning. Vidare framgår det av information från skolan att specialpedagog delger beslut om åtgärdsprogram och att specialpedagog är ansvarig för utvärderingen.

Elever ges särskilt stöd i enlighet med sitt åtgärdsprogram

Elevhälsan uppger att de elever som har ett aktivt åtgärdsprogram på de nationella programmen får det stöd som de ska ha enligt åtgärdsprogrammet.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt (3 kap. 5 § skollagen).

Om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens eventuella behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen framgår att lärare anmäler elever när de befarar att en elev inte kommer att uppfylla betygskriterier som minst ska uppfyllas. Det framgår vidare att det utarbetas och fattas beslut om åtgärdsprogram i de fall särskilt stöd ska ges, att samråd sker med elevhälsan, att elever med åtgärdsprogram ges det stöd de ska ha enligt åtgärdsprogrammet, att åtgärdsprogrammen innehåller den information som ska framgå enligt författningarna och att elever och elevers vårdnadshavare underrättas om beslutet och hur det kan överklagas. Ärendet avslutas därmed i dessa delar.

Extra anpassningar

Av utredning framgår visserligen att lärare ger eleverna extra anpassningar utifrån elevernas behov i den mån resurserna räcker till. Flera lärare uppger dock att de inte alltid kan ge extra anpassningar utifrån elevers behov. Det framgår av utredningen att det finns elever som befaras inte komma att nå betygskriterierna som minst ska uppnås inte alltid ges extra anpassningar. Av skollagen framgår att stöd i form av extra anpassningar ska ges skyndsamt när det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. Att elever inte alltid ges de extra anpassningar de är i behov av för att uppfylla betygskriterierna är en brist.

Starta utredning om särskilt stöd

Av utredningen framkommer att det finns elever som anmälts för utredning om särskilt stöd men där en sådan inte startats. Av skollagen framgår att det är rektorn, eller den som rektorn delegerat uppgiften till, som ska se till att anmälningar tas emot utreds skyndsamt. Att så inte sker är en brist. Detta innebär en risk för att särskilt stöd till elever som är i behov av det uteblir.

Det är enligt skollagen inte frivilligt för rektorn att välja mellan att inleda eller att inte inleda en utredning om särskilt stöd efter att en anmälan om särskilt stöd inkommit. Utredningen kan vara olika omfattande, men rektorn är alltid skyldig att se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Detta gäller även om skolpersonal på annat sätt uppmärksammar att en elev kan vara i behov av särskilt stöd och denna information lämnas till rektorn. Skyldigheten att se till att elevers behov av särskilt stöd utreds gäller såväl när elever befaras att inte uppfylla betygskriterierna som när elever uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Fatta beslut om att inte utarbeta åtgärdsprogram efter avslutad utredning

Av utredningen framgår att rektorn inte fattar beslut om att inte utarbeta åtgärdsprogram i de fall utredningen visar att en elev inte har behov av särskilt stöd. Av skollagen framgår att för varje utredning om särskilt stöd som avslutas ska rektorn, eller den rektorn har överlåtit beslutanderätten till, fatta beslut om att utarbeta eller inte utarbeta ett åtgärdsprogram. Att rektorn inte fattar beslut om att inte utarbeta åtgärdsprogram är en brist.

Rätten att gå om en kurs

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervju med elever i år 2 och år 3, lärare, mentorer och rektorn framkommer att elever inte informeras om rätten att gå om en kurs. Mentorer säger även att elever inte ges möjlighet att gå om kurser. Elever och lärare uppger att skolan informerar elever om att göra prövning när en elev inte fått godkänt betyg i en kurs.

Rektorn uppger att ingen allmän information ges till eleverna om rätten att läsa om kurser. Rektorn uppger att om en elev vill gå om en kurs så kan det ske utifrån individuella lösningar och att elever i så fall kan få information av studie- och yrkesvägledare och mentorn. Biträdande rektorn uppger att skolan ger möjlighet till att läsa om kurser i matematik, engelska, svenska och svenska som andraspråk. Vidare framkommer det i intervjuer med lärare att omläsning av kurser organiseras genom att elever läser två olika kurser samtidigt.

Rättslig reglering

Om en elev inte har fått lägst betyget E på en kurs, har eleven rätt att gå om kursen en gång. Har eleven slutfört kursen två gånger och inte fått lägst betyget E får eleven gå om kursen ytterligare en gång, om det finns särskilda skäl. En elev som inte har fått betyget E på gymnasiearbetet har rätt att göra om arbetet en gång. Om en elev har fått betyget F på en stor andel av kurserna under ett läsår får eleven, om det finns särskilda skäl, gå om också sådana kurser som eleven fått lägst betyget E på under läsåret (9 kap. 1 § gymnasieförordningen enligt lydelse som gäller för utbildning som påbörjats före den 1 juli 2025, SFS 2022:1617 samt övergångsbestämmelse punkt 3 i SFS 2023:654).

För utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025 gäller följande i stället. Om en elev inte har fått godkänt betyg i ett ämne på en viss nivå, har eleven rätt att läsa den aktuella nivån på nytt en gång. Har eleven slutfört samma nivå i ett ämne två gånger och inte fått ett godkänt betyg får eleven läsa nivån på nytt ytterligare en gång, om det finns särskilda skäl. En elev som inte har fått betyget E på gymnasiearbetet har rätt att göra om arbetet en gång. (9 kap. 1 § gymnasieförordningen).

Rektorn fattar beslut enligt 1 § efter det att eleven och berörda lärare har fått yttra sig. Om eleven inte har fyllt 18 år ska även elevens vårdnadshavare yttra sig (9 kap. 5 § gymnasieförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen framgår att alla elever inte ges information om rätten att gå om en kurs utan hänvisas i stället till att göra en prövning när de inte fått lägsta betyget E på en kurs. Rektorn uppger att elever i individuella fall och i vissa kurser kan erbjudas och ges information att gå om en kurs. Enligt gymnasieförordningen ska dock alla elever som inte har fått lägst betyget E på en kurs ges möjlighet att gå om kursen. Att skolan inte informerar elever om rätten att gå om en kurs eller erbjuder elever som har rätt att gå om en kurs det, är en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Botkyrka kommuns verksamhet vid S:t Botvids gymnasium uppfyller inte författningarnas krav vad gäller extra anpassningar och särskilt stöd samt rätten att läsa om en kurs. Det finns därför skäl att förelägga Botkyrka kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

X Fanny Lingqvist

Beslutsfattare
Signerat av: Fanny Lingqvist

X Daniel Wilson

Föredragande
Signerat av: Daniel Wilson

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Helena Maslov medverkat.